

3200L0082

12.9.2003

DZIENNIK URZĘDOWY UNII EUROPEJSKIEJ

L 228/11

DYREKTYWA KOMISJI 2003/82/WE**z dnia 11 września 2003 r.****zmieniająca dyrektywę Rady 91/414/EWG w odniesieniu do standardowych zwrotów określających szczególne zagrożenia i środki ostrożności dla środków ochrony roślin****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając dyrektywę Rady 91/414/EWG z dnia 15 lipca 1991 r. dotyczącą wprowadzenia do obrotu środków ochrony roślin⁽¹⁾, ostatnio zmienioną dyrektywą Komisji 2003/81/WE⁽²⁾, w szczególności jej art. 16 i art. 18 ust. 2,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Dyrektywa Rady 67/548/EWG z dnia 27 czerwca 1967 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do klasyfikacji, pakowania i etykietowania substancji niebezpiecznych⁽³⁾, ostatnio zmieniona dyrektywą Komisji 2001/59/WE⁽⁴⁾, wprowadza wymóg polegający na tym, że substancje niebezpieczne nie mogą być wprowadzane do obrotu, o ile ich etykiety nie zawierają standardowych zwrotów określających szczególne zagrożenia (zwroty R) oraz standardowych zwrotów odnoszących się do bezpiecznego stosowania odpowiednich substancji (zwroty S).
- (2) Dyrektywa 91/414/EWG przewiduje wydanie zezwolenia odnośnie do każdego środka ochrony roślin na podstawie oceny dokonanej w każdym Państwie Członkowskim. Dyrektywa ta przewiduje również, że Państwa Członkowskie ustanowią nakaz, by substancji czynnych nie wprowadzano do obrotu o ile nie zostaną zaklasyfikowane, opakowane i oznaczone etykietą zgodnie z dyrektywą 67/548/EWG.
- (3) Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 1999/45/WE z dnia 31 maja 1999 r. dotyczącą zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich odnoszących się do klasyfikowania, pakowania i etykietowania preparatów niebezpiecznych⁽⁵⁾, zmienioną dyrektywą Komisji 2001/60/WE⁽⁶⁾, stosuje się do środków ochrony roślin. Dyrektywa 1999/45/WE stanowi, że przepisy tej dyrektywy stosuje się w odniesieniu do preparatów objętych zakresem dyrektywy 91/414/WE od dnia 30 lipca 2004 r.
- (4) Dyrektywa 91/414/EWG stanowi, że wszystkie opakowania środków ochrony roślin muszą spełniać określone wymagania w zakresie etykietowania; między innymi, na opakowaniu wskazuje się charakter jakiegokolwiek szczególnego zagrożenia dla ludzi, zwierząt lub środowiska naturalnego, poprzez umieszczenie na opakowaniu standardowych zwrotów wybranych jako właściwe spośród standardowych zwrotów określonych

w załączniku IV do tej dyrektywy. Ponieważ dotychczas nie ustanowiono załącznika IV, jest właściwe włączenie wykazu takich standardowych zwrotów do załącznika IV do tej dyrektywy.

- (5) Dyrektywa 91/414/EWG stanowi, że wszystkie opakowania środków ochrony roślin muszą wskazywać środki ostrożności służące ochronie ludzi, zwierząt lub środowiska naturalnego, w postaci standardowych zwrotów wybranych jako właściwe spośród standardowych zwrotów ustanowionych w załączniku V do tej dyrektywy. Ponieważ dotychczas nie ustanowiono załącznika V, jest właściwe włączenie wykazu takich standardowych zwrotów do załącznika V do tej dyrektywy.
- (6) Dyrektywa 1999/45/WE stanowi, że określone w niej zasady ogólne dotyczące klasyfikacji i etykietowania preparatów stosuje się zgodnie z kryteriami ustanowionymi w załączniku VI do dyrektywy 67/548/EWG. Kryteria ustanowione w załączniku VI do dyrektywy 67/548/EWG, które opierają się na wewnętrznych właściwościach substancji, mogą być niewystarczające do celów opisanego w sposób zadowalający szczególnych zagrożeń mogących powstać podczas stosowania środków ochrony roślin w praktyce. Odpowiednio, standardowe zwroty określające szczególne zagrożenia i środki ostrożności, ustanowione w załączniku IV i V do dyrektywy 91/414/WE, powinny umożliwić w sposób wystarczający opisanie szczególnych zagrożeń, które mogą powstać podczas stosowania środków ochrony roślin oraz środków ostrożności, które powinny zostać podjęte.
- (7) Standardowe zwroty określające szczególne zagrożenia i środki ostrożności, określone w załącznikach IV i V do dyrektywy 91/414/WE, powinny zostać przyznane w świetle dokonanej przez Państwa Członkowskie, zgodnie z tą dyrektywą, oceny substancji czynnej (substancji czynnych) tych środków. Dlatego jest właściwe, aby Państwom Członkowskim, po dokonaniu włączenia indywidualnej substancji czynnej do załącznika I do dyrektywy 91/414/WE, został przyznany odpowiedni termin w celu przeglądu wydanych zezwoleń i wykonania przepisów załączników IV i V do tej dyrektywy podczas przyznawania zezwoleń.
- (8) Zharmonizowane zwroty określone w załączniku IV i załączniku V stanowią podstawę dla uzupełniających i szczególnych instrukcji stosowania zgodnie z art. 16 ust. 1 lit. k), l), m) i n).
- (9) Do celów klasyfikacji i etykietowania środków ochrony roślin, które zawierają mikrobiologiczne substancje czynne, również powinien zostać określony zharmonizowany system.

⁽¹⁾ Dz.U. L 230 z 19.8.1991, str. 1.⁽²⁾ Dz.U. L 224 z 6.9.2003, str. 29.⁽³⁾ Dz.U. 196 z 16.8.1967, str. 1.⁽⁴⁾ Dz.U. L 225 z 21.8.2001, str. 1.⁽⁵⁾ Dz.U. L 200 z 30.7.1999, str. 1.⁽⁶⁾ Dz.U. L 226 z 22.8.2001, str. 5.

- (10) Środki przewidziane w niniejszej dyrektywie są zgodne z opinią Stałego Komitetu ds. Łącucha Pokarmowego i Zdrowia Zwierząt,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

Dodaje się załączniki IV i V do dyrektywy 91/414/EWG, jak określono w tekście załączników I i II do niniejszej dyrektywy.

Artykuł 2

Państwa Członkowskie wprowadzą w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania art. 1 niniejszej dyrektywy najpóźniej do dnia 30 lipca 2004 r. Państwa Członkowskie niezwłocznie powiadomią o tym Komisję.

Przepisy te zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie to towarzyszy ich urzędowej publikacji. Sposoby dokonania takiego odniesienia określają Państwa Członkowskie.

Artykuł 3

Państwa Członkowskie dokonają przeglądu zezwoleń dla poszczególnych środków ochrony roślin zawierających wyłącznie substancje czynne wymienione w załączniku III do niniejszej dyrektywy.

Państwa Członkowskie wykonają przepisy załącznika IV i V do dyrektywy 91/414/EWG, w odniesieniu do każdej substancji czynnej wymienionej w załączniku III do niniejszej dyrektywy, w odpowiednim terminie wykonania określonym w harmonogramie zawartym w załączniku III do niniejszej dyrektywy.

W przypadku gdy środki ochrony roślin zawierają kilka substancji czynnych, w odniesieniu do których znajdują zastosowanie różne terminy, odpowiednim terminem jest termin najpóźniejszy.

Artykuł 4

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 11 września 2003 r.

W imieniu Komisji

David BYRNE

Członek Komisji

ZAŁĄCZNIK I

„ZAŁĄCZNIK IV

STANDARDOWE ZWROTY OKREŚLAJĄCE SZCZEGÓLNE ZAGROŻENIA DLA LUDZI LUB DLA ŚRODOWISKA NATURALNEGO JAK OKREŚLONO W ART. 16

WPROWADZENIE

Określa się następujące dodatkowe standardowe zwroty w celu uzupełnienia zwrotów ustanowionych na mocy dyrektywy 1999/45/WE znajdującej zastosowanie w odniesieniu do środków ochrony roślin. Przepisy tej dyrektywy również stosuje się w odniesieniu do środków ochrony roślin zawierających drobnoustroje lub wirusy jako substancje czynne. Etykiety środków zawierających te substancje czynne powinny również odzwierciedlać przepisy dotyczące badania uwrażliwienia skóry i układu oddechowego, ustanowione w załączniku IIb i załączniku IIIb do dyrektywy 91/414/EWG.

Zharmonizowane zwroty stanowią podstawę dla uzupełniających i szczególnych instrukcji stosowania i dlatego nie stanowią uszczerbku dla innych elementów art. 16, w szczególności art. 16 ust. 1 lit. k)–n) i art. 16 ust. 4.

1. Standardowe zwroty określające szczególne zagrożenia**1.1. Szczególne zagrożenia związane z ludźmi (RSh)****RSh 1**

- ES: **Tóxico en contacto con los ojos.**
DA: **Giftig ved kontakt med øjnene.**
DE: **Giftig bei Kontakt mit den Augen.**
EL: **Τοξικό όταν έρθει σε επαφή με τα μάτια.**
EN: **Toxic by eye contact.**
FR: **Toxique par contact oculaire.**
IT: **Tossico per contatto oculare.**
NL: **Giftig bij oogcontact.**
PT: **Tóxico por contacto com os olhos.**
FI: **Myrkyllistä joutuessaan silmään.**
SV: **Giftigt vid kontakt med ögonen.**

RSh 2

- ES: **Puede causar fotosensibilización.**
DA: **Kan give overfølsomhed over for sollys/UV-stråling.**
DE: **Sensibilisierung durch Licht möglich.**
EL: **Μπορεί να προκαλέσει φωτοευαισθητοποίηση.**
EN: **May cause photosensitisation.**
FR: **Peut entraîner une photosensibilisation.**
IT: **Può causare fotosensibilizzazione.**
NL: **Kan fotosensibilisatie veroorzaken.**
PT: **Pode causar fotossensibilização.**
FI: **Voi aiheuttaa herkistymistä valolle.**
SV: **Kan orsaka överkänslighet för solljus/UV-strålning.**

RSh 3

- ES: **El contacto con los vapores provoca quemaduras de la piel y de los ojos; el contacto con el producto líquido provoca congelación.**
DA: **Kontakt med dampe giver ætsninger på hud og øjne, og kontakt med væske giver forfrysninger.**
DE: **Kontakt mit Dämpfen verursacht Verätzungen an Haut und Augen und Kontakt mit der Flüssigkeit verursacht Erfrierungen.**

- EL: Οι ατμοί μπορεί να προκαλέσουν εγκαύματα στο δέρμα και στα μάτια!!! B· η επαφή με το υγρό μπορεί να προκαλέσει κρυοπαγήματα.
- EN: Contact with vapour causes burns to skin and eyes and contact with liquid causes freezing.
- FR: Le contact avec les vapeurs peut provoquer des brûlures de la peau et des yeux; le contact avec le gaz liquide peut causer des engelures.
- IT: Il contatto con il vapore può causare ustioni della pelle e bruciori agli occhi; il contatto con il liquido può causare congelamento.
- NL: Contact met de damp veroorzaakt brandwonden aan huid en ogen; contact met de vloeistof veroorzaakt bevroering.
- PT: O contacto com vapores do produto provoca queimaduras na pele e nos olhos; o contacto com o produto líquido provoca congelação.
- FI: Kosketus höyryyn voi aiheuttaa palovammoja iholle ja silmiin ja kosketus nesteeseen paleltumavammoja.
- SV: Kontakt med ångor orsakar frätskador på hud och ögon, kontakt med vätska orsakar förfrysningsskador.

1.2. Szczególne zagrożenia związane ze środowiskiem naturalnym (RSe)

Brak.

2. Kryteria przyznawania standardowych zwrotów określających szczególne zagrożenia

2.1. Kryteria przyznawania standardowych zwrotów odnoszących się do ludzi

RSh 1

Działa toksycznie przez kontakt z oczami.

Zwrot przyznaje się w przypadku gdy w następstwie przeprowadzenia testu podrażnienia oka zgodnie z ppkt 7.1.5 załącznika IIIA pojawiły widoczne oznaki toksyczności systemicznej (np. związane z opóźnieniem cholinesterazy) lub śmiertelności wśród badanych zwierząt, co prawdopodobnie wynika z absorpcji substancji czynnej przez błony śluzowe oka. Zwroty określające ryzyko stosuje się również w przypadku gdy zachodzą dowody systemicznej toksyczności u ludzi w następstwie kontaktu z oczami.

W takich przypadkach powinny zostać określone środki ochrony oczu, jak przewidziano w przepisach ogólnych załącznika V.

RSh 2

Może spowodować fotosensybilizację.

Zwrot przyznaje się w przypadku gdy w systemach eksperymentalnych lub na podstawie udokumentowanych przypadków narażenia ludzi uzyskano oczywiste dowody, że dane środki wykazują skutki fotosensybilizacji. Zwrot również stosuje się w odniesieniu do środków zawierających daną substancję czynną lub składnik preparatu, która wykazuje skutki fotosensybilizacji u ludzi, jeżeli dany środek zawiera ten składnik fotosensybilizacji w stężeniu 1 % (w/w) lub wyższym.

W takich przypadkach powinny zostać określone środki ochrony osobistej, jak przewidziano w przepisach ogólnych załącznika V.

RSh 3

Kontakt z oparami powoduje oparzenia skóry i oczu oraz kontakt z cieczą powoduje odmrożenia.

W miarę potrzeb, zwrot przyznaje się środkom ochrony roślin pod postacią gazu ciekłego (np. preparaty bromku metylowego).

W takich przypadkach powinny zostać określone środki ochrony osobistej, jak przewidziano w przepisach ogólnych załącznika V.

Zwrotu nie stosuje się w przypadkach stosowania R34 lub 35 zgodnie z dyrektywą 1999/45/WE.

2.2. Kryteria przyznawania standardowych zwrotów związanych ze środowiskiem naturalnym

Brak."

ZAŁĄCZNIK II

„ZAŁĄCZNIK V

STANDARDOWE ZWROTY OKREŚLAJĄCE ŚRODKI OSTROŻNOŚCI DLA OCHRONY LUDZI LUB ŚRODOWISKA NATURALNEGO JAK OKREŚLONO W ART. 16

WPROWADZENIE

Określa się następujące dodatkowe standardowe zwroty w celu uzupełnienia zwrotów ustanowionych na mocy dyrektywy 1999/45/WE znajdującej zastosowanie w odniesieniu do środków ochrony roślin. Przepisy tej dyrektywy stosuje się również w odniesieniu do środków ochrony roślin zawierających drobnoustroje lub wirusy jako substancje czynne. Etykiety środków zawierających te substancje czynne powinny również odzwierciedlać przepisy dotyczące badania uwrażliwienia skóry i układu oddechowego, ustanowione w załączniku IIb i załączniku IIIb do dyrektywy 91/414/EWG.

Zharmonizowane zwroty stanowią podstawę dla uzupełniających i szczególnych instrukcji stosowania i dlatego nie stanowią uszczerbku dla innych elementów art. 16, w szczególności art. 16 ust. 1 lit. k)–n) i art. 16 ust. 4.

1. Przepisy ogólne

Wszystkie środki ochrony roślin powinny zostać oznakowane za pomocą następującego zwrotu, który, jeśli jest to właściwe, powinien zostać uzupełniony o tekst w nawiasie:

SP 1

- ES: **No contaminar el agua con el producto ni con su envase.** [No limpiar el equipo de aplicación del producto cerca de aguas superficiales/Evítese la contaminación a través de los sistemas de evacuación de aguas de las explotaciones o de los caminos.]
- DA: **Undgå forurening af vandmiljøet med produktet eller med beholdere, der har indeholdt produktet.** [Rens ikke sprøjteudstyr nær overfladevand/Undgå forurening via dræn fra gårdspladser og veje].
- DE: **Mittel und/oder dessen Behälter nicht in Gewässer gelangen lassen.** (Ausbringungsgesetze nicht in unmittelbarer Nähe von Oberflächengewässern reinigen/Indirekte Einträge über Hof- und Straßenabläufe verhindern.)
- EL: **Μην μολύνετε το νερό με το προϊόν ή τη συσκευασία του.** [Να μην πλένετε τον εξοπλισμό εφαρμογής κοντά σε επιφανειακά ύδατα/Να αποφευχθεί η μόλυνση μέσω των συστημάτων αποχέτευσης από τις λιθόστρωτες επιφάνειες και τους δρόμους.]
- EN: **Do not contaminate water with the product or its container.** (Do not clean application equipment near surfach water/Avoid contamination via drains from farmyards and roads).
- FR: **Ne pas polluer l'eau avec le produit ou son emballage.** [Ne pas nettoyer le matériel d'application près des eaux de surface./Éviter la contamination via les systèmes d'évacuation des eaux à partir des cours de ferme ou des routes.]
- IT: **Non contaminare l'acqua con il prodotto o il suo contenitore.** [Non pulire il materiale d'applicazione in prossimità delle acque di superficie./Evitare la contaminazione attraverso i sistemi di scola delle acque dalle aziende agricole e dalle strade.]
- NL: **Zorg ervoor dat u met het product of zijn verpakking geen water verontreinigt.** [Reinig de apparatuur niet in de buurt van oppervlaktewater/Zorg ervoor dat het water niet via de afvoer van erven of wegen kan worden verontreinigd.]
- PT: **Não poluir a água com este produto ou com a sua embalagem.** [Não limpar o equipamento de aplicação perto de águas de superfície./Evitar contaminações pelos sistemas de evacuação de águas das explorações agrícolas e estradas.]
- FI: **Älä saastuta vettä tuotteella tai sen pakkauksella.** (Älä puhdistaa levityslaitteita pintaveden lähettyvillä./Vältä saastumista piha- ja maantiejien kautta.)
- SV: **Förorena inte vatten med produkten eller dess behållare.** (Rengör inte sprututrustning i närheten av vattendrag/Undvik förorening via avrinning från gårdsplaner och vägar.)

2. Szczególne środki ostrożności

2.1. Środki ostrożności dla osób stosujących preparaty (SPo)

Przepisy ogólne

1. Państwa Członkowskie mogą określić odpowiednie dla osób stosujących preparaty środki ochrony osobistej oraz określić szczególne składniki wyposażenia (np. kombinezony, fartuchy, rękawice, obuwie ochronne, buty gumowe, ochronę twarzy, osłony na twarz, ściśle dopasowane okulary, kapelusz, kaptur lub maski oddechowe określonego typu). Takie dodatkowe środki ostrożności pozostają bez uszczerbku dla standardowych zwrotów stosowanych zgodnie z dyrektywą 1999/45/WE.

2. Państwa Członkowskie mogą również określić zadania szczególne, które wymagają stosowania szczególnego wyposażenia ochronnego, takie jak mieszanie, ładowanie oraz postępowanie z nierozcieńczonymi środkami, stosowanie lub rozpylanie rozcieńczonego środka, obchodzenia się z takimi materiałami jak rośliny lub gleba, które uprzednio zostały poddane działaniu środka, lub wkraczaniu na obszary uprzednio poddane działaniu środka.
3. Państwa Członkowskie mogą dodać specyfikacje kontroli inżynierskiej, takie jak:
 - musi być stosowany zamknięty system obiegu w procesie przenoszenia pestycydu z pojemnika, w którym środek się znajduje, do zbiornika rozpylacza,
 - osoba stosująca pestycyd musi pracować w zamkniętej kabinie (z klimatyzowanym powietrzem/systemem filtrowania powietrza) podczas rozpylania środka,
 - kontrole inżynierskie mogą zastąpić środki ochrony osobistej, jeżeli zapewniają na równym poziomie lub wyższe standardy ochrony.

Przepisy szczególne

SPo 1

- ES: **En caso de contacto con la piel, elimínese primero el producto con un paño seco y después lávese la piel con agua abundante.**
- DA: **Efter kontakt med huden, fjern først produktet med en tør klud og vask derefter med rigeligt vand.**
- DE: **Nach Kontakt mit der Haut zuerst das Mittel mit einem trockenen Tuch entfernen und dann die Haut mit reichlich Wasser abspülen.**
- EL: **Υστερα από επαφή με το δέρμι, αφαιρέστε πρώτα το προϊόν με ένα στεγνό πανί και στη συνέχεια ξεπλύνετε το δέρμι με άφθονο νερό.**
- EN: **After contact with skin, first remove product with a dry cloth and then wash the skin with plenty of water.**
- FR: **Après contact avec la peau, éliminer d'abord le produit avec un chiffon sec, puis laver la peau abondamment à l'eau.**
- IT: **Dopo il contatto con la pelle, rimuovere il prodotto con un panno asciutto e quindi lavare abbondantemente con acqua.**
- NL: **Na contact met de huid moet u eerst het gewasbeschermingsmiddel met een droge doek verwijderen en daarna de huid met veel water wassen.**
- PT: **Em caso de contacto com a pele, remover primeiro o produto com um pano seco e, em seguida, lavar a pele com muita água.**
- FI: **Ihokosketuksen jälkeen tuote pyyhitään aluksi pois kuivalla kankaalla ja sitten iho pestään runsaalla vedellä.**
- SV: **Efter kontakt med huden, avlägsna först produkten med en torr trasa och tvätta sedan med mycket vatten.**

SPo 2

- ES: **Lávese toda la ropa de protección después de usarla.**
- DA: **Vask alle personlige værnemidler efter brug.**
- DE: **Die gesamte Schutzkleidung muss nach Gebrauch gewaschen werden.**
- EL: **Ξεπλύνετε όλες τις προστατευτικές ενδυμσίες μετά τη χρήση.**
- EN: **Wash all protective clothing after use.**
- FR: **Laver tous les équipements de protection après utilisation.**
- IT: **Lavare tutto l'equipaggiamento di protezione dopo l'impiego.**
- NL: **Was alle beschermende kleding na gebruik.**
- PT: **Depois da utilização do produto, lavar todo o vestuário de protecção.**
- FI: **Kaikki suojavaatteet pestävä käytön jälkeen.**
- SV: **Tvätta alla skyddskläder efter användning.**

SPo 3

- ES: **Tras el inicio de la combustión del producto, abandónese inmediatamente la zona tratada sin inhalar el humo.**
- DA: **Efter antænding af produktet, undgå at indånde røgen og forlad det behandlede område øjeblikkeligt.**
- DE: **Nach Anzünden des Mittels Rauch nicht einatmen und die behandelte Fläche sofort verlassen.**
- EL: **Μετά την ανάφλεξη του προϊόντος μην εισπνεύσετε τον καπνό και απομικρυνθείτε αμέσως από την περιοχή.**
- EN: **After igniting the produkt, do not inhale smoke and leave the treated area immediately.**
- FR: **Après déclenchement de la fumigation, ne pas inhaler la fumée et quitter la zone traitée immédiatement.**

- IT: Una volta iniziata la combustione, non inalare il fumo e abbandonare immediatamente la zona trattata.
- NL: Nadat u het product hebt aangestoken, mag u de rook niet inademen en moet u de behandelde ruimte onmiddellijk verlaten.
- PT: Depois de iniciada a fumigação do produto, não inalar os fumos e sair imediatamente da zona em tratamento.
- FI: Tuotteen syttyessä vältettävä savun hengittämistä ja poistuttava käsitellyltä alueelta viipymättä.
- SV: När produkten antänts, andas inte in röken och lämna det behandlade området genast.

SPo 4

- ES: El recipiente debe abrirse al aire libre y en tiempo seco.
- DA: Beholderen skal åbnes udendørs og under tørre forhold.
- DE: Der Behälters muss im Freien und Trockenem geöffnet werden.
- EL: Το δοχείο πρέπει να ανοιχθεί στο ύπαιθρο και σε συνθήκες ξηρασίας.
- EN: The container must be opened outdoors and in dry conditions.
- FR: L'emballage doit être ouvert à l'extérieur par temps sec.
- IT: L'imballaggio deve essere aperto all'esterno e in condizioni di tempo secco.
- NL: De verpakking moet buiten, in droge omstandigheden, worden geopend.
- PT: Abrir a embalagem ao ar livre e com tempo seco.
- FI: Pakkaus avattava ulkona kuivissa olosuhteissa.
- SV: Behållaren måste öppnas utomhus och under torra förhållanden.

SPo 5

- ES: Ventilar las zonas/los invernaderos tratados [bien/durante un tiempo especificado/hasta que se haya secado la pulverización] antes de volver a entrar.
- DA: De behandlede områder/drivhuse ventileres [grundigt/eller angivelse af tid/indtil sprøjtemidlet er tørt], før man igen går ind i dem.
- DE: Vor dem Wiederbetreten ist die behandelte Fläche/das Gewächshaus (gründlich/oder Zeit angeben/bis zur Abtrocknung des Spritzbelages) zu lüften.
- EL: Να αερίσετε τους χώρους/τα ερμηκία όπου χρησιμοποιήθηκαν φυτοφάρμακα [πλήρως/ή να προσδιοριστεί η χρονική περίοδος/μέχρι να στεγνώσει το προϊόν] πριν ξαναειστείτε.
- EN: Ventilate treated areas/greenhouses thoroughly/time to be specified/until spray has dried before re-entry.
- FR: Ventiler [à fond/ou durée à préciser/jusqu'au séchage de la pulvérisation] les zones/serres traitées avant d'y accéder.
- IT: Ventilare [a fondo/per una durata da specificare/fino all'essiccazione dello spray] le zone serre trattate prima di accedervi.
- NL: Voordat u opnieuw in behandelde ruimten/kassen binnengaat, moet u die [grondig ventileren/gedurende (geef de periode aan) ventileren/ventileren tot de spoeistof is opgedroogd].
- PT: Arejar [bem] os locais/estufas tratados [durante (neste caso, precisar o período)/até à secagem do pulverizado] antes de neles voltar a entrar.
- FI: Käsitellyt alueet/kasvihuoneet/käsitellyt alueita/kasvihuoneita tuuletettava (perusteellisesti/tai täsmennetään tuuletusaika/kunnes tuote on kuivunut) ennen sinne palaamista.
- SV: Vädra (omsorgsfullt/eller ange tidsperiod/tills produkten torkat) före vistelse i behandlade utrymmen/växthus.

2.2. Środki ostrożności związane ze środowiskiem naturalnym (SPe)

SPe 1

- ES: Para proteger [las aguas subterráneas/los organismos del suelo], no aplicar este producto ni ningún otro que contenga (precítese la sustancia o la familia de sustancias, según corresponda) más de (indíquese el tiempo o la frecuencia).
- DA: For at beskytte [grundvandet/jordorganismer] må dette produkt eller andre produkter, der indeholder (angiv navnet på aktivstoffet eller gruppe af aktivstoffer), kun anvendes/ikke anvendes mere end (angiv tidsperiode eller antal behandlinger).
- DE: Zum Schutz von (Grundwasser/Bodenorganismen) das Mittel,....“ oder andere...haltige Mittel (Identifizierung des Wirkstoffes oder einer Wirkstoffgruppe) nicht mehr als... (Angabe der Anwendungshäufigkeit in einem bestimmten Zeitraum) anwenden.
- EL: Για να προστατέψετε [τα υπόγεια νερά/τους οργανισμούς στο έδαφος] μην χρησιμοποιείτε αυτό ή οποιοδήποτε άλλο προϊόν που περιέχει (προσδιορίστε τη δραστική ουσία ή την κατηγορία των ουσιών αναλόγως) περισσότερο από (να προσδιοριστεί η χρονική περίοδος ή η συχνότητα).

- EN: **To protect groundwater/soil organisms do not apply this o any other product containing** (identify active substance or class of substances, as appropriate) **more than** (time period or frequency to be specified).
- FR: **Pour protéger [les eaux souterraines/les organismes du sol], ne pas appliquer ce produit ou tout autre produit contenant** (préciser la substance ou la famille de substances selon le cas) **plus de** (fréquence à préciser).
- IT: **Per proteggere [le acque sotterranee/gli organismi del suolo] non applicare questo o altri prodotti contenenti** (specificare la sostanza attiva o la classe di sostanze, secondo il caso) **più di** (indicare la durata o la frequenza).
- NL: **Om [het grondwater/de bodemorganismen] te beschermen mag u dit product of andere producten die** (geef naar gelang van het geval de naam van de werkzame stof of van de categorie werkzame stoffen) **bevatten, niet langer dan gedurende** (geef de tijdsduur aan) **gebruiken/ten hoogste** (geef de frequentie) **gebruiken.**
- PT: **Para protecção [das águas subterrâneas/dos organismos do solo], não aplicar este produto ou qualquer outro que contenha** (indicar, consoante o caso, a substância activa ou a família de substâncias activas) **durante mais de** (período a precisar) **ou mais do que** (frequência a precisar).
- FI: **(Pohjaveden/maaperän eliöiden) suojelemiseksi vältettävä tämän tai minkä tahansa muun tuotteen, joka sisältää** (tapauksen mukaan tehoaine tai aineluokka), **käyttöö useammin** (ajanjakso tai käyttötiheys).
- SV: **För att skydda (grundvatten/marklevande organismer), använd inte denna produkt eller andra produkter innehållande** (ange verksamt ämne eller grupp av ämnen) **mer än** (ange tidsperiod eller antal behandlingsar).

SPe 2

- ES: **Para proteger [las aguas subterráneas/los organismos acuáticos], no aplicar en suelos** (precítese la situación o el tipo de suelos).
- DA: **For at beskytte [grundvandet/organismer, der lever i vand] må dette produkt ikke anvendes** (på beskrevet jordtype eller under beskrevne forhold).
- DE: **Zum Schutz von (Grundwasser/Gewässerorganismen) nicht auf** (genaue Angabe der Bodenart oder Situation) **Böden ausbringen.**
- EL: **Για να προστατέψετε [τα υπόγεια νερά/τους υδρόβιους οργανισμούς] μην χρησιμοποιείτε το προϊόν αυτό σε εδάφη** (προσδιορίστε τον τύπο του εδάφους ή τις ιδιαίτερες συνθήκες).
- EN: **To protect groundwater/aquatic organisms do not apply to** (soil type or situation to be specified) **soils.**
- FR: **Pour protéger [les eaux souterraines/les organismes aquatiques], ne pas appliquer ce produit sur** (type de sol ou situation à préciser).
- IT: **Per proteggere [le acque sotterranee/gli organismi acquatici] non applicare sul suolo** (indicare il tipo di suolo o la situazione).
- NL: **Om [het grondwater/in het water levende organismen] te beschermen mag dit product niet worden gebruikt op** (benoem het soort bodem of geef een beschrijving ervan) **bodems.**
- PT: **Para protecção [das águas subterráneas/dos organismos aquáticos], não aplicar este produto em solos** (precisar a situação ou o tipo de solo).
- FI: **(Pohjaveden/vesieliöiden) suojelemiseksi ei saa käyttää** (täsmennetään maaperätyyppi tai tilanne) **maaperään.**
- SV: **För att skydda (grundvatten/vattenlevande organismer), använd inte denna produkt på** (ange jordtyp eller markförhållande).

SPe 3

- ES: **Para proteger [los organismos acuáticos/las plantas no objetivo/los artrópodos no objetivo/los insectos], respétase sin tratar una banda de seguridad de** (indíquese la distancia) **hasta [la zona no cultivada/las masas de agua superficial].**
- DA: **Må ikke anvendes nærmere end** (angiv afstand) **fra [vandmiljøet, vandløb, søer m.v./ikke dyrket område] for at beskytte [organismer, der lever i vand/landlevende ikke-målorganismer, vilde planter, insekter og leddyr].**
- DE: **Zum Schutz von (Gewässerorganismen/Nichtzielpflanzen/Nichtzielarthropoden/Insekten) eine unbehandelte Pufferzone von** (genaue Angabe des Abstandes) **zu (Nichtkulturland/Oberflächengewässer) einhalten.**
- EL: **Για να προστατέψετε [τους υδρόβιους οργανισμούς/μη στοχευόμενα φυτά/μη στοχευόμενα αρθρόποδα/έντομα] να αφήσετε την απρόσβατη ζώνη προστασίας** (προσδιορίστε την απόσταση) **μέχρι [μη γεωργική γη/σώματα επιφανειακών υδάτων].**
- EN: **To protect aquatic organisms/non – target plants/non – target arthropods/insects respect an unsprayed buffer zone of** (distance to be specified) **to non – agricultural land/surface water bodies.**
- FR: **Pour protéger [les organismes aquatiques/les plantes non cibles/les arthropodes non cibles/les insectes], respecter une zone non traitée de** (distance à préciser) **par rapport à [la zone non cultivée adjacente/aux points d'eau].**
- IT: **Per proteggere [gli organismi acquatici/gli insetti/le piante non bersaglio/gli artropodi non bersaglio] rispettare una fascia di sicurezza non trattata di** (precisare la distanza) **da [zona non coltivata/corpi idrici superficiali].**

- NL: Om [in het water levende organismen/niet tot de doelsoorten behorende planten/niet tot de doelsoorten behorende geleedpotigen/de insecten] te beschermen mag u in een bufferzone van (geef de afstand aan) rond [niet -landbouwgrond/oppervlaktewater] niet sproeien.
- PT: Para protecção [dos organismos aquáticos/das plantas não – visadas/dos insectos/artrópodes não – visados], respeitar uma zona não – pulverizada de (distância a precisar) em relação [às zonas não – cultivadas/às águas de superfície].
- FI: (Veseliöiden/muiden kuin torjuttavien kasvien/muiden kuin torjuttavien niveljalkaisten/hyönteisten) suojelemiseksi (muun kuin maatalousmaan/pintavesialueiden) väliin on jätettävä (täsmennetään etäisyys) ruiskuttamaton suojavyöhyke.
- SV: För att skydda (vattenlevande organismer/andra växter än de man avser att bekämpa/andra leddjur än de man avser att bekämpa/insekter), lämna en sprutfri zon på (ange avstånd) till (icke – jordbruksmark/vattendrag).

SPe 4

- ES: Para proteger [los organismos acuáticos/las plantas no objetivo], no aplicar sobre superficies impermeables como el asfalto, el cemento, los adoquines, [las vías del ferrocarril] ni en otras situaciones con elevado riesgo de escorrentía.
- DA: Må ikke anvendes på befæstede arealer såsom asfalterede, beton-, sten- eller grusbelagte områder og veje [jernbanespor] eller på andre områder, hvorfra der er en stor risiko for run – off til omgivelserne. [For at beskytte organismer, der lever i vand/planter, man ikke ønsker at bekæmpe].
- DE: Zum Schutz von (Gewässerorganismen/Nichtzielpflanzen) nicht auf versiegelten Oberflächen wie Asphalt, Beton, Kopfsteinpflaster (Gleisanlagen) bzw. in anderen Fällen, die ein hohes Abschwemmungsrisiko bergen, ausbringen.
- EL: Για να προστατέψετε [υδροβίους οργανισμούς/μη στοχευόμενα φυτά] να μην χρησιμοποιείται σε αδιαπέραστες επιφάνειες όπως ασφάλτο, σκυρόδεμα, λιθόστρωτα [σιδηροτροχιές] και άλλες επιφάνειες ρ υψηλό κίνδυνο απορροής.
- EN: To protect aquatic organisms/non – target plants do not apply on impermeable surfaces such as asphalt, concrete, cobblestones, railway tracks and other situations with a high risk of run – off.
- FR: Pour protéger [les organismes aquatiques/les plantes non cibles], ne pas appliquer sur des surfaces imperméables telles que le bitume, le béton, les pavés, [les voies ferrées] et dans toute autre situation où le risque de ruissellement est important.
- IT: Per proteggere [gli organismi acquatici/le piante non bersaglio] non applicare su superfici impermeabili quali bitume, cemento, acciottolato, [binari ferroviari] e negli altri casi ad alto rischio di deflusso superficiale.
- NL: Om [in het water levende organismen/niet tot de doelsoorten behorende planten] te beschermen mag u dit product niet gebruiken op ondoordringbare oppervlakken, zoals asfalt, beton [,en] kasseien [en spoorlijnen,] of op andere plaatsen waar het product gemakkelijk kan wegstromen.
- PT: Para protecção [dos organismos aquáticos/das plantas não-visadas], não aplicar este produto em superfícies impermeáveis, como asfalto, betão, empedrados [ou linhas de caminho de ferro], nem em qualquer outra situação em que o risco de escorrimentos seja elevado.
- FI: (Veseliöiden/muiden kuin torjuttavien kasvien) suojelemiseksi ei saa käyttää läpäisemättömillä pinnoilla, kuten asfaltilla, betonilla, katukivillä, (rautatiekiskoilla) ja muissa tilanteissa, joissa on suuri huuhtoutumisen vaara.
- SV: För att skydda (vattenlevande organismer/andra växter än de man avser att bekämpa), använd inte denna produkt på hårdgjorda ytor såsom asfalt, betong, kullersten, (järnvägsspår) och andra ytor med hög risk för avrinning.

SPe 5

- ES: Para proteger [las aves/los mamíferos silvestres], el producto debe incorporarse completamente al suelo; asegurarse de que se incorpora al suelo totalmente al final de los surcos.
- DA: For at beskytte [fugle/wilde pattedyr] skal produktet omhyggeligt tildækkes med jord. Pas på, at alt produkt også tildækkes ved enden af rækkerne.
- DE: Zum Schutz von (Vögeln/wild lebenden Säugetieren) muss das Mittel vollständig in den Boden eingearbeitet werden; es ist sicherzustellen, dass das Mittel auch am Ende der Pflanz- bzw. Saatzeilen vollständig in den Boden eingearbeitet wird.
- EL: Για να προστατέψετε [πουλιά/άγρια θηλαστικά] το προϊόν πρέπει να καλυφθεί πλήρως από το έδαφος. Βεβαιωθείτε πως το προϊόν έχει καλυφθεί πλήρως στις άκρες των αυλακιών.
- EN: To protect birds/wild mammals the produkt must be entirely incorporated in the soil; ensure that the produkt is also fully incorporated at the end of rows.
- FR: Pour protéger [les oiseaux/mammifères sauvages], le produit doit être entièrement incorporé dans le sol; s'assurer que le produit est également incorporé en bout de sillons.
- IT: Per proteggere [gli uccelli/i mammiferi selvatici] il prodotto deve essere interamente incorporato nel terreno; assicurarsi che il prodotto sia completamente incorporato in fondo al solco.
- NL: Om [de vogels/d e wilde zoogdieren] te beschermen moet het product volledig in de bodem worden ondergewerkt; zorg ervoor dat het product ook aan het voorend is ondergewerkt.

- PT: Para protecção [das aves/dos mamíferos selvagens], incorporar totalmente o produto no solo, incluindo no final dos sulcos.
- FI: (Lintujen/luonnonvaraisten nisäkkäiden) suojelemiseksi tuote on sekoitettava maaperään; varmistettava, että tuote sekoittuu maaperään täysin myös vakojen päässä.
- SV: För att skydda (fåglar/vilda däggdjur) måste produkten nedmyllas helt och hållet i jorden; se till att produkten även nedmyllas helt i slutet av raderna.

SPe 6

- ES: Para proteger [las aves/los mamíferos silvestres], recójase todo derrame accidental.
- DA: For at beskytte [fugle/vilde pattedyr] skal alt spildt produkt fjernes.
- DE: Zum Schutz von (Vögeln/wild lebenden Säugetieren) muss das verschüttete Mittel beseitigt werden.
- EL: Για να προστατέψετε [πουλιά/άγρια ζώα] μιξέψτε όσο προϊόν έχει χυθεί κατά λάθος.
- EN: To protect birds/wild mammals remove spillages.
- FR: Pour protéger [les oiseaux/les mammifères sauvages], récupérer tout produit accidentellement répandu.
- IT: Per proteggere [gli uccelli/i mammiferi selvatici] recuperare il prodotto fuoriuscito accidentalmente.
- NL: Om [de vogels/de wilde zoogdieren] te beschermen moet u gemorst product verwijderen.
- PT: Para protecção [das aves/dos mamíferos selvagens], recolher todo o produto derramado.
- FI: (Lintujen/luonnonvaraisten nisäkkäiden) suojelemiseksi ympäristöön vahingossa levinnyt tuote poistettava.
- SV: För att skydda (fåglar/vilda däggdjur), avlägsna spill.

SPe 7

- ES: No aplicar durante el período de reproducción de las aves.
- DA: Må ikke anvendes i fuglenes yngletid.
- DE: Nicht während der Vogelbrutzeit anwenden.
- EL: Να μην χρησιμοποιείται κατά την περίοδο αναπαραγωγής των πουλιών.
- EN: Do not apply during the bird breeding period.
- FR: Ne pas appliquer durant la période de reproduction des oiseaux.
- IT: Non applicare durante il periodo di riproduzione degli uccelli.
- NL: Niet gebruiken tijdens de vogelbroedperiode.
- PT: Não aplicar este produto durante o período de reprodução das aves.
- FI: Ei saa käyttää lintujen lisääntymisaikaan.
- SV: Använd inte denna produkt under fåglarnas häckningsperiod.

SPe 8

- ES: Peligroso para las abejas./Para proteger las abejas y otros insectos polinizadores, no aplicar durante la floración de los cultivos./No utilizar donde haya abejas en pecoreo activo./Retírense o cúbranse las colmenas durante el tratamiento y durante (indíquese el tiempo) después del mismo./No aplicar cuando las malas hierbas estén en floración./Elimínense las malas hierbas antes de su floración./No aplicar antes de (indíquese el tiempo).
- DA: Farligt for bier./For at beskytte bier og andre bestøvende insekter må dette produkt ikke anvendes i blomstrende afgrøder./Må ikke anvendes i biernes flyvetid./Tildæk eller flyt bikuber i behandlingsperioden og i (nævn antal timer/dage) efter behandlingen./Må ikke anvendes i nærheden af blomstrende ukrudt./Fjern ukrudt inden blomstring./Må ikke anvendes inden (tidspunkt).
- DE: Bienengefährlich./Zum Schutz von Bienen und anderen bestäubenden Insekten nicht auf blühende Kulturen aufbringen./Nicht an Stellen anwenden, an denen Bienen aktiv auf Futtersuche sind./Bienenstöcke müssen während der Anwendung und für (Angabe der Zeit) nach der Behandlung entfernt oder abgedeckt werden./Nicht in Anwesenheit von blühenden Unkräutern anwenden./Unkräuter müssen vor dem Blühen entfernt werden./Nicht vor (Angabe der Zeit) anwenden.
- EL: Επικίνδυνο για τις μέλισσες. Για να προστατέψετε τις μέλισσες και άλλα έντομα επικονίασης μην χρησιμοποιείτε το προϊόν σε καλλιέργειες κατά την ανθοφορία./Μην χρησιμοποιείτε το προϊόν κατά την περίοδο που οι μέλισσες συλλέγουν γύρη./Απομικρύνετε ή καλύψτε τις κυψέλες κατά τη χρήση του προϊόντος και επί (αναφέρατε το χρόνο) μετά τη χρήση./Μην χρησιμοποιείτε το προϊόν κατά την περίοδο ανθοφορίας ζιζανίων./Απομικρύνετε τα ζιζάνια πριν από την ανθοφορία./Μην το χρησιμοποιείτε πριν (αναφέρατε το χρόνο).
- EN: Dangerous to bees./To protect bees and other pollinating insects do not apply to crop plants when in flower./Do not use where bees are actively foraging/Remove or cover beehives during application and for (state time) after treatment/Do not apply when flowering weeds are present/Remove weeds before flowering/Do not apply before (state time).

- FR: Dangereux pour les abeilles./Pour protéger les abeilles et autres insectes pollinisateurs, ne pas appliquer durant la floraison./Ne pas utiliser en présence d'abeilles./Retirer ou couvrir les ruches pendant l'application et (indiquer la période) après traitement./Ne pas appliquer lorsque des adventices en fleur sont présentes./Enlever les adventices avant leur floraison./Ne pas appliquer avant (indiquer la date).
- IT: Pericoloso per le api./Per proteggere le api e altri insetti impollinatori non applicare alle colture al momento della fioritura./Non utilizzare quando le api sono in attività./Rimuovere o coprire gli alveari durante l'applicazione e per (indicare il periodo) dopo il trattamento./Non applicare in presenza di piante infestanti in fiore./Eliminare le piante infestanti prima della fioritura./Non applicare prima di (indicare il periodo).
- NL: Gevaarlijk voor bijen./Om de bijen en andere bestuivende insecten te beschermen mag u dit product niet gebruiken op in bloei staande gewassen./Gebruik dit product niet op plaatsen waar bijen actief naar voedsel zoeken./Verwijder of bedek bijenkorven tijdens het gebruik van het product en gedurende (geef de tijdsduur aan) na de behandeling./Gebruik dit product niet in de buurt van in bloei staand onkruid./Verwijder onkruid voordat het bloeit./Gebruik dit product niet vóór (geef de datum of de periode aan).
- PT: Perigoso para as abelhas./Para protecção das abelhas e de outros insectos polinizadores, não aplicar este produto durante a floração das culturas./Não utilizar este produto durante o período de presença das abelhas nos campos./Remover ou cobrir as colmeias durante a aplicação do produto e durante (indicar o período) após o tratamento./Não aplicar este produto na presença de infestantes em floração./Remover as infestantes antes da floração./Não aplicar antes de (critério temporal a precisar).
- FI: Vaarallista mehiläisille./Mehiläisten ja muiden pölyttävien hyönteisten suojelemiseksi ei saa käyttää viljelykasvien kukinta - aikaan./Ei saa käyttää aikana, jolloin mehiläiset lentävät aktiivisesti./Mehiläispesät poistettava tai suojattava levittämisen ajaksi ja (aika) ajaksi käsittelyn jälkeen./Ei saa käyttää, jos alueella on kukkivia rikkakasveja./Poista rikkakasvit ennen kukinnan alkua./Ei saa käyttää ennen (aika).
- SV: Farligt för bin./För att skydda bin och andra pollinerande insekter, använd inte denna produkt på blommande gröda./Får inte användas där bin aktivt söker efter föda./Avlägsna eller täck över bikupor under behandling och under (ange tidsperiod) efter behandling./Använd inte denna produkt då det finns blommande ogräs./Avlägsna ogräs före blomning./Använd inte denna produkt före (ange tidsperiod).

2.3. Środki ostrożności związane z dobrą praktyką rolniczą

SPa 1

- ES: Para evitar la aparición de resistencias, no aplicar este producto ni ningún otro que contenga (indíquese la sustancia activa o la clase de sustancias, según corresponda) **más de** (indíquese el número de aplicaciones o el plazo).
- DA: For at undgå udviklingen af resistens må dette produkt eller andre produkter, der indeholder (angiv aktivstof eller gruppe af aktivstoffer), **kun anvendes/ikke anvendes mere end** (i tidsperioden eller antal gange).
- DE: Zur Vermeidung einer Resistenzbildung darf dieses oder irgendein anderes Mittel, welches (entsprechende Benennung des Wirkstoffes oder der Wirkstoffgruppe) **enthält, nicht mehr als** (Angabe der Häufigkeit oder der Zeitspanne) **ausgebracht werden.**
- EL: Προκειμένου να μην αναπτυχθεί αντίσταση μην χρησιμοποιείτε αυτό ή οποιοδήποτε άλλο προϊόν που περιέχει (προσδιορίστε τη δραστική ουσία ή την κατηγορία των ουσιών αναλόγως) **περισσότερο από** (να προσδιοριστεί η συχνότητα) **φορές.**
- EN: To avoid the build – up of resistance do not apply this or any other product containing (identify active substance or class of substances, as appropriate) **more than** (number of applications or time period to be specified).
- FR: Pour éviter le développement de résistances, ne pas appliquer ce produit ou tout autre contenant (préciser la substance ou la famille de substances selon le cas) **plus de** (nombre d'années ou durée à préciser).
- IT: Per evitare l'insorgenza di resistenza non applicare questo o altri prodotti contenenti (indicare la sostanza attiva o la classe di sostanze, a seconda del caso) **più di** (numero di applicazioni o durata da precisare).
- NL: Om resistentieopbouw te voorkomen mag u dit product of andere producten die (geef naar gelang van het geval de naam van de werkzame stof of van de categorie werkzame stoffen) **bevatten, niet vaker gebruiken dan** (geef het aantal toepassingen aan)/**niet langer gebruiken dan** (geef de tijdsduur aan).
- PT: Para evitar o desenvolvimento de resistências, não aplicar este produto ou qualquer outro que contenha (indicar, consoante o caso, a substância activa ou a família de substâncias activas) **mais de** (número ou período de aplicações a precisar).
- FI: Resistenssin kehittymisen estämiseksi ei saa käyttää tätä tai mitä tahansa muuta tuotetta, joka sisältää (tapauksen mukaan tehoaine tai aineluokka), **käyttää useammin** (käyttötiheys).
- SV: För att undvika utveckling av resistens använd inte denna produkt eller andra produkter innehållande (ange verksamt ämne eller grupp av ämnen) **mer än** (ange antal behandlingar eller tidsperiod).

2.4. Szczególne środki ostrożności przeciwko gryzoniom (SPr)

SPr 1

- ES: Los cebos deben colocarse de forma que se evite el riesgo de ingestión por otros animales. Asegurar los cebos de manera que los roedores no puedan llevárselos.

- DA: Produktet skal anbringes på en sådan måde, at risikoen for, at andre dyr. kan indtage produktet, formindskes mest muligt. F.eks. ved at produktet anbringes inde i en kasse med små indgangshuller til gnaverne eller inde i gnavernes eget gangsystem. Pas på, at produkt i blokform ikke kan flyttes væk af de gnavere, der skal bekæmpes.
- DE: Die Köder verdeckt und unzugänglich für andere Tiere ausbringen. Köder sichern, so dass ein Verschleppen durch Nagetiere nicht möglich ist.
- EL: Τα δολώματα 9α πρέπει να τοποθετηθούν με τρόπο τέτοιο που να ελαχιστοποιηθεί η πιθανότητα να καταναλωθούν από άλλα ζώα. Ασφαλίστε τα δολώματα έτσι ώστε να μην ριχτούν να τα παρασύρουν τα τρωκτικά.
- EN: The baits must be securely deposited in a way so as to minimise the risk of consumption by other animals. Secure bait blocks so that they cannot be dragged away by rodents.
- FR: Les appâts doivent être disposés de manière à minimiser le risque d'ingestion par d'autres animaux. Sécuriser les appâts afin qu'ils ne puissent pas être emmenés par les rongeurs.
- IT: Le esche devono essere disposte in modo da minimizzare il rischio di ingerimento da parte di altri animali. Fissare le esche in modo che non possano essere trascinate via dai roditori.
- NL: De lokmiddelen moeten zo worden geplaatst dat het risico dat andere dieren ervan eten zoveel mogelijk wordt beperkt. Maak de blokjes stevig vast, zodat ze niet door de knaagdieren kunnen worden weggesleept.
- PT: Colocar os iscos de modo a minimizar o risco de ingestão por outros animais. Fixar os iscos, para que não possam ser arrastados pelos roedores.
- FI: Syötit on sijoitettava siten, että ne eivät aiheuta riskiä muille eläimille. Syötit on kiinnitettävä siten, että jyrsijät eivät saa vietyä niitä mukanaan.
- SV: Betena måste placeras så att andra djur inte kan förtära dem. Förankra betena så att de inte kan släpas iväg av gnagare.

SPr 2

- ES: La zona tratada debe señalizarse durante el tratamiento. Debe advertirse del riesgo de intoxicación (primaria o secundaria) por el anticoagulante así como del antídoto correspondiente.
- DA: Det behandlede område skal afmærkes i behandlingsperioden. Faren for forgiftning (primær eller sekundær) ved indtagelse af antikoaguleringsmidler, samt modgiften herfor, skal nævnes på opslag.
- DE: Die zu behandelnde Fläche muss während der Behandlungszeit markiert sein. Die Gefahr der (primären oder sekundären) Vergiftung durch das Antikoagulans und dessen Gegenmittel sollte erwähnt werden.
- EL: Η περιοχή στην οποία έχει χρησιμοποιηθεί το προϊόν πρέπει να έχει σημειωθεί κατά την περίοδο χρήσης. Θα πρέπει να αναφέρεται ο κίνδυνος (πρωτογενούς ή δευτερογενούς) δηλητηρίασης από το αντιπηκτικό καθώς και το αντίδοτο σε περίπτωση δηλητηρίασης.
- EN: Treatment area must be marked during the treatment period. The danger from being poisoned (primary or secondary) by the anticoagulant and the antidote against it should be mentioned.
- FR: La zone de traitement doit faire l'objet d'un marquage pendant la période de traitement. Le risque d'empoisonnement (primaire ou secondaire) par l'anticoagulant, ainsi que son antidote doivent être mentionnés.
- IT: Durante il trattamento la zona interessata deve essere chiaramente segnalata. Il pericolo di avvelenamento (primario o secondario) dovuto all'anticoagulante deve essere evidenziato assieme al relativo antidoto.
- NL: De behandelde zone moet tijdens de verdelgingsperiode worden gemarkeerd. Het risico van een (primaire of secundaire) vergiftiging door het antistollingsmiddel moet worden vermeld, alsmede het tegengif.
- PT: Durante o período de tratamento, marcar a zona, com menção ao perigo de envenenamento (primário ou secundário) pelo anticoagulante e indicação do antídoto deste último.
- FI: Käsiteltävä alue on merkittävä käsittelyaikana. Antikoagulantin aiheuttama myrkytysvaara (primaarinen tai sekundaarinen) ja vasta - aine mainittava.
- SV: Det behandlade området skall markeras under behandlingsperioden. Faran för förgiftning (primär eller sekundär) av antikoagulanten samt motgift skall anges.

SPr 3

- ES: Durante el tratamiento, los roedores muertos deben retirarse diariamente de la zona tratada. No tirarlos en cubos de basura ni en vertederos.
- DA: Døde gnavere skal fjernes fra behandlingsområdet hver dag. Anbring ikke de døde gnavere i åbne affaldsbeholdere.
- DE: Tote Nager während der Einsatzperiode täglich entfernen. Nicht in Müllbehältern oder auf Müllkippen entsorgen.
- EL: Τα νεκρά τρωκτικά πρέπει να απομυκρύνονται καθημερινά από την περιοχή χρήσης σε όλη τη διάρκεια χρησιμοποίησης του προϊόντος. Να μην τοποθετούνται σε κάδους απορριμάτων ούτε σε σακούλες σκουπιδιών.

- EN: **Dead rodents must be removed from the treatment area each day during treatment. Do not place in refuse bins or on rubbish tips.**
- FR: **Les rongeurs morts doivent être retirés quotidiennement de la zone de traitement pendant toute la période du traitement. Ne pas les jeter dans les poubelles ni les décharges.**
- IT: **I roditori morti devono essere rimossi quotidianamente dalla zona del trattamento per tutta la durata dello stesso e non devono essere gettati nei rifiuti o nelle discariche.**
- NL: **Tijdens de verdelgingsperiode moeten de knaagdieren elke dag uit de behandelde zone worden verwijderd. Gooi ze niet in vuilnisbakken of op storten.**
- PT: **Durante o período de tratamento, remover diariamente os roedores mortos da zona de tratamento, mas sem os deitar ao lixo ou depositar em lixeiras.**
- FI: **Kuolleet jyrsijät on kerättävä käsittelyaikana alueelta päivittäin. Niitä ei saa heittää jätesäiliöihin tai kaatopaikoille.**
- SV: **Döda gnagare skall tas bort från behandlingsområdet varje dag under behandlingen. Får inte läggas i soptunnor eller på soptipp.**

3. Kryteria przyznawania standardowych zwrotów określających szczególne środki ostrożności

3.1. WPROWADZENIE

Ogólnie, dopuszcza się wyłącznie takie szczególne zastosowania środków ochrony roślin, które są możliwe przyjęcia na podstawie oceny zgodnie z jednolitymi zasadami ustanowionymi w załączniku VI do niniejszej dyrektywy.

O ile znajduje to zastosowanie, szczególne środki ostrożności powinny odzwierciedlać wyniki takiej oceny zgodnie z jednolitymi zasadami i powinny być stosowane w szczególności w takich przypadkach, w których środki ograniczające ryzyko są niezbędne w celu zapobiegania niedopuszczalnym skutkom.

3.2. Kryteria przyznawania standardowych zwrotów określających środki ostrożności dla osób stosujących preparaty

SPo 1

W przypadku kontaktu ze skórą, po pierwsze usunąć środek z powierzchni skóry za pomocą suchej tkaniny, a następnie spłukać skórę obficie wodą.

Zwrot przyznaje się dla środków ochrony roślin zawierających składniki, które mogą wchodzić w gwałtowną reakcję z wodą, takie jak sole cyjanku lub fosforek aluminium.

SPo 2

Wyprać całą odzież ochronną po zastosowaniu.

Zwrot jest zalecany w przypadkach gdy odzież ochronna jest wymagana w celu ochrony osoby stosującej preparat. Zwrot jest obowiązkowy dla wszystkich środków ochrony roślin zaklasyfikowanych jako T lub T+.

SPo 0033

Po zapaleniu środka nie wdychać dymu oraz niezwłocznie opuścić obszar poddany jego działaniu.

Zwrot może zostać przyznany środkom ochrony roślin stosowanym do odymiania w przypadkach, gdy stosowanie masek oddechowych nie jest nakazane.

SPo 4

Pojemnik musi być otwierany na wolnym powietrzu oraz w suchych warunkach.

Zwrot należy przyznać środkom ochrony roślin zawierającym substancje czynne, które mogą wchodzić w gwałtowne reakcje z wodą lub wilgotnym powietrzem, takie jak fosforek aluminium, lub które mogą powodować samozapalenie się, takie jak (alkilenebis-) ditiokarbiminiany. Zwrot może również być przyznawany w stosunku do zaklasyfikowanych środków lotnych z R20, 23 lub 26. Orzeczenie eksperta jest wymagane w indywidualnych przypadkach, w celu oceny czy właściwości preparatu oraz opakowanie są tego rodzaju, że mogą wyrządzić szkodę osobie stosującej preparat.

SPo 5

Wietrzyć starannie powierzchnie poddane działaniu pestycydu/szklarnie/w określić okres czasu/tak, aby rozpylona ciecz wyschła przed ponownym wkroczeniem na obszar poddany działaniu pestycydu/do szklarni.

Zwrot może być przyznany środkom ochrony roślin stosowanym w szklarniach lub innych zamkniętych przestrzeniach, takich jak magazyny.

3.3. Kryteria przyznawania standardowych zwrotów określających środki ostrożności dla środowiska naturalnego

SPe 1

W celu ochrony wód podziemnych/organizmów żyjących w glebie nie stosować tego lub jakiegokolwiek innego środka zawierającego (określić substancję czynną lub klasę substancji, jeśli to właściwe) więcej niż (należy określić okres czasu lub częstotliwość).

Zwrot przyznaje się środkom ochrony roślin, dla których ocena zgodnie z jednolitymi zasadami wykazuje dla jednego lub więcej zastosowań oznakowania, że środki ograniczenia ryzyka są niezbędne w celu uniknięcia akumulacji w glebie, skutków w odniesieniu do dżdżownic lub innych organizmów żyjących w glebie lub w odniesieniu do mikroflory glebowej lub skażenia wód gruntowych.

SPe 2

W celu ochrony wód gruntowych/organizmów wodnych nie stosować do (należy określić typ gleby lub sytuację) gleb.

Zwrot może zostać przyznany jako środek ograniczenia ryzyka w celu unikania jakiegokolwiek potencjalnego skażenia wód gruntowych lub wód powierzchniowych w podatnych warunkach (np. związanych z typem gleby, topografią lub dla zdrenowanych gleb), jeżeli ocena zgodnie z jednolitymi zasadami wykazuje dla jednego lub więcej zastosowań oznakowania, że środki ograniczenia ryzyka są niezbędne w celu uniknięcia niedopuszczalnych skutków.

SPe 3

W celu ochrony organizmów wodnych/roślin niebędących celem/niebędących celem stawonogów/owadów zachować nie objętą spryskiwaniem strefę buforową (należy określić odległość) dla gruntów niebędących gruntami rolnymi/organizmów wód powierzchniowych.

Zwrot przyznaje się w celu ochrony niebędących celem roślin, niebędących celem stawonogów i/lub organizmów wodnych, jeżeli ocena zgodnie z jednolitymi zasadami wykazuje dla jednego lub więcej zastosowań oznakowania, że środki ograniczenia ryzyka są niezbędne w celu unikania niedopuszczalnych skutków.

SPe 4

W celu ochrony organizmów wodnych/roślin niebędących celem nie stosować na powierzchnie wodoodporne takie jak asfalt, beton, płyty chodnikowe, szyny kolejowe i w innych sytuacjach o wysokim ryzyku spływu.

W zależności od wzoru zastosowania środka ochrony roślin, Państwa Członkowskie mogą przyznać zwrot w celu ograniczenia ryzyka spływu z zamiarem ochrony organizmów wodnych lub roślin niebędących celem.

SPe 5

W celu ochrony ptaków/dzikich ssaków środek musi zostać całkowicie wchłonięty w glebę; zapewnić, żeby środek również został całkowicie wchłonięty na końcu rzędów

Zwrot przyznaje się środkom ochrony roślin, takim jak granulaty czy płatki, które muszą zostać wchłonięte w celu ochrony ptaków i dzikich ssaków.

SPe 6

W celu ochrony ptaków/dzikich ssaków usunąć wycieki.

Zwrot przyznaje się środkom ochrony roślin, takim jak granulaty lub płatki, w celu uniknięcia spożycia przez ptaki lub dzikie ssaki. Zaleca się w stosunku do wszystkich preparatów stałych, które stosuje się nierozcieńczone.

SPe 7

Nie stosować w okresie lęgowym ptaków.

Zwrot przyznaje się w przypadku gdy ocena zgodnie z jednolitymi zasadami wykazuje, że dla jednego lub więcej zastosowań oznakowania taki środek ograniczający jest niezbędny.

SPe 8

Niebezpieczne dla pszczół/w celu zapewnienia ochrony pszczół oraz innych owadów zapylających nie stosować na rośliny zbóż w okresie kwitnienia/Nie stosować w przypadku gdy pszczoły aktywnie żerują/usunąć lub zakryć ule podczas stosowania środka oraz na (stały okres czasu) po zakończeniu stosowania/Nie stosować w okresie kwitnienia chwastów/usunąć chwasty przed rozpoczęciem kwitnienia/Nie stosować przed (stały okres czasu).

Zwrot przyznaje się środkom ochrony roślin, dla których ocena zgodnie z jednolitymi zasadami wykazuje dla jednego lub więcej zastosowań oznakowania, że środki ograniczenia ryzyka muszą być stosowane w celu ochrony pszczół lub innych zapylających owadów. W zależności od wzoru zastosowania środka ochrony roślin, oraz innych odpowiednich krajowych przepisów wykonawczych, Państwa Członkowskie mogą dokonać wyboru właściwych zwrotów w celu ograniczenia ryzyka w stosunku do pszczół i innych zapylających owadów i ich rozmnażania.

3.4. Kryteria przyznawania standardowych zwrotów określających środki ostrożności do celów dobrej praktyki rolniczej

SPa 1

W celu uniknięcia wzrastania odporności nie stosować tego środka ani żadnego innego środka zawierającego (określić substancję czynną lub klasę substancji, jeśli to właściwe) więcej niż (należy określić liczbę zastosowań lub okres czasu).

Zwrot przyznaje się kiedy takie ograniczenie okazuje się niezbędne w celu ograniczenia ryzyka wzrostu odporności.

3.5. Kryteria przyznawania standardowych zwrotów określających szczególne środki ostrożności w odniesieniu do środków przeciwko gryzoniom

SPr 1

Przynętę należy umieścić w sposób bezpieczny tak, aby zminimalizować powstanie ryzyka spożycia przez inne zwierzęta. Zabezpieczyć bloki z przynętą w taki sposób, aby nie mogły zostać rozwłócone przez gryzonie.

Do celów zapewnienia przestrzegania przez osoby stosujące preparat, zwrot powinien być umieszczony w sposób wyrazisty na etykiecie tak, aby w jak największym stopniu wykluczyć możliwość błędnego zastosowania.

SPr 2

Obszar poddany działaniu środka musi zostać oznaczony w okresie stosowania środka. Należy nadmienić o niebezpieczeństwie zatrucia (pierwotnego lub wtórnego) antykoagulantem oraz o odtrutce na zatrucie.

Zwrot powinien być umieszczony w sposób wyrazisty na oznakowaniu, tak, aby w jak największym stopniu wykluczyć możliwość przypadkowego zatrucia.

SPr 3

Martwe gryzonie należy usuwać z powierzchni działania środka każdego dnia w okresie stosowania środka. Nie umieszczać w kubłach na odpadki.

W celu uniknięcia wtórnego zatrucia zwierząt, zwrot powinien zostać przyznany w odniesieniu do wszystkich środków przeciwko gryzoniom zawierających antykoagulanty jako substancje czynne.”

ZAŁĄCZNIK III

**HARMONOGRAM USTANOWIENIA W PAŃSTWACH CZŁONKOWSKICH ŚRODKÓW WYKONAWCZYCH
DLA SUBSTANCJI CZYNNYCH DOZWOLONYCH DO STOSOWANIA W ŚRODKACH OCHRONY ROŚLIN**

Nr	Nazwa zwyczajowa	Dyrektywa włączająca	Termin wykonania (*)
1	imazalil	dyrektywa Komisji 97/73/WE (Dz.U. L 353 z 24.12.1997, str. 26)	30 lipca 2004 r.
2	azoksystrobina	dyrektywa Komisji 98/47/WE (Dz.U. L 191 z 7.7.1998, str. 50)	30 lipca 2004 r.
3	kresoxim metylowy	dyrektywa Komisji 1999/1/WE (Dz.U. L 21 z 28.1.1999, str. 21)	30 lipca 2004 r.
4	spiroksamina	dyrektywa Komisji 1999/73/WE (Dz.U. L 206 z 5.8.1999, str. 16)	30 lipca 2004 r.
5	azymosulfuron	dyrektywa Komisji 1999/80/WE (Dz.U. L 210 z 10.8.1999, str. 13)	30 lipca 2004 r.
6	fluoksypyr	dyrektywa Komisji 2000/10/WE (Dz.U. L 57 z 2.3.2000, str. 28)	1 grudnia 2004 r.
7	metsulfuron metylowy	dyrektywa Komisji 2000/49/WE (Dz.U. L 197 z 8.8.2000, str. 32)	1 lipca 2005 r.
8	proheksadion wapnia	dyrektywa Komisji 2000/50/WE (Dz.U. L 198 z 4.8.2000, str. 39)	30 lipca 2004 r.
9	triasulfuron	dyrektywa Komisji 2000/66/WE (Dz.U. L 276 z 28.10.2000, str. 35)	1 sierpnia 2005 r.
10	esfenwalerat	dyrektywa Komisji 2000/67/WE (Dz.U. L 276 z 28.10.2000, str. 38)	1 sierpnia 2005 r.
II	bentazon	dyrektywa Komisji 2000/68/WE (Dz.U. L 276 z 28.10.2000, str. 41)	1 sierpnia 2005 r.
12	lambda-cyhalotryna	dyrektywa Komisji 2000/80/WE (Dz.U. L 309 z 9.12.2000, str. 14)	1 stycznia 2006 r.
13	KBR 2738 (fenheksamid)	dyrektywa Komisji 2001/28/WE (Dz.U. L 113 z 24.4.2001, str. 5)	30 lipca 2004 r.
14	amitrol	dyrektywa Komisji 2001/21/WE (Dz.U. L 69 z 10.3.2001, str. 17)	1 stycznia 2006 r.
15	dikwat	Dyrektywa 2001/21/WE	1 stycznia 2006 r.
16	pirydat	Dyrektywa 2001/21/WE	1 stycznia 2006 r.
17	tiabendazol	Dyrektywa 2001/21/WE	1 stycznia 2006 r.
18	Paedlomyces fumosoroseus	dyrektywa Komisji 2001/47/WE (Dz.U. L 175 z 28.6.2001, str. 21)	30 lipca 2004 r.
19	DPXKE459 (flupyrsulfuron metylowy)	dyrektywa Komisji 2001/49/WE (Dz.U. L 176 z 29.6.2001, str. 61)	30 lipca 2004 r.
20	acibenzolar-s-metylowy	dyrektywa Komisji 2001/87/WE (Dz.U. L 276 z 19.10.2001, str. 17)	30 lipca 2004 r.
21	cykloanilid	dyrektywa 2001/87/WE	30 lipca 2004 r.

Nr	Nazwa zwyczajowa	Dyrektywa włączająca	Termin wykonania (*)
22	fosforan żelaza	dyrektywa 2001/87/WE	30 lipca 2004 r.
23	pimetrozyna	dyrektywa 2001/87/WE	30 lipca 2004 r.
24	piraflufen etylowy	dyrektywa 2001/87/WE	30 lipca 2004 r.
25	glifozyna	dyrektywa Komisji 2001/99/WE (Dz.U. L 304 z 21.11.2001, str. 14)	1 lipca 2006 r.
26	tifensulfuron metylowy	dyrektywa 2001/99/WE	1 lipca 2006 r.
27	kwas 2,4-dichlorofenoksyetanowy (2,4-D)	dyrektywa Komisji 2001/103/WE (Dz.U. L 313 z 30.11.2001, str. 37)	1 października 2006 r.
28	izoproturon	dyrektywa Komisji 2002/18/WE (Dz.U. L 55 z 26.2.2002, str. 29)	1 stycznia 2007 r.
29	etofumezat	dyrektywa Komisji 2002/37/WE (Dz.U. L 117 z 4.5.2002, str. 10)	28 lutego 2007 r.
30	iprowalikarb	dyrektywa Komisji 2002/48/WE (Dz.U. L 148 z 6.6.2002, str. 19)	30 lipca 2004 r.
31	prosulfuron	dyrektywa 2002/48/WE	30 lipca 2004 r.
32	sulfosulfuron	dyrektywa 2002/48/WE	30 lipca 2004 r.
33	cinidon etylowy	dyrektywa Komisji 2002/64/WE (Dz.U. L 189 z 18.7.2002, str. 27)	30 lipca 2004 r.
34	cyhalofop butyl	dyrektywa 2002/64/WE	30 lipca 2004 r.
35	famoksadon	dyrektywa 2002/64/WE	30 lipca 2004 r.
36	florasulam	dyrektywa 2002/64/WE	30 lipca 2004 r.
37	metalaksyl-M	dyrektywa 2002/64/WE	30 lipca 2004 r.
38	pikolinafen	dyrektywa 2002/64/WE	30 lipca 2004 r.
39	flumioksazyna	dyrektywa Komisji 2002/81/WE (Dz.U. L 276 z 12.10.2002, str. 28)	30 lipca 2004 r.
40	deltametryna	dyrektywa Komisji 2003/5/WE (Dz.U. L 8 z 14.1.2003, str. 7)	31 października 2007 r.
41	imazamoks	dyrektywa Komisji 2003/23/WE (Dz.U. L 81 z 28.3.2003, str. 39)	31 grudnia 2004 r.
42	oksasulfuron	dyrektywa 2003/23/WE	31 grudnia 2004 r.
43	etoksylsulfuron	dyrektywa 2003/23/WE	31 grudnia 2004 r.

Nr	Nazwa zwyczajowa	Dyrektywa włączająca	Termin wykonania (*)
44	foramsulfuron	dyrektywa 2003/23/WE	31 grudnia 2004 r.
45	oksadiargil	dyrektywa 2003/23/WE	31 grudnia 2004 r.
46	ciazofamid	dyrektywa 2003/23/WE	31 grudnia 2004 r.
47	2,4-DB	dyrektywa Komisji 2003/31/WE (Dz.U. L 101 z 23.4.2003, str. 3)	31 grudnia 2007 r.
48	beta-cyflutryna	dyrektywa 2003/31/WE	31 grudnia 2007 r.
49	cyflutryna	dyrektywa 2003/31/WE	31 grudnia 2007 r.
50	iprodion	dyrektywa 2003/31/WE	31 grudnia 2007 r.
51	linuron	dyrektywa 2003/31/WE	31 grudnia 2007 r.
52	hydrazyd kwasu maleinowego	dyrektywa 2003/31/WE	31 grudnia 2007 r.
53	pendimelatina	dyrektywa 2003/31/WE	31 grudnia 2007 r.
54	propineb	dyrektywa Komisji 2003/39/WE (Dz.U. L 124 z 20.5.2003, str. 30)	31 marca 2008 r.
55	propyzamid	dyrektywa 2003/39/WE	31 marca 2008 r.
56	mekoprop	dyrektywa Komisji 2003/70/WE (Dz.U. L 184 z 23.7.2003, str. 9)	31 maja 2008 r.
57	mekoprop-P	dyrektywa 2003/70/WE	31 maja 2008 r.
58	propikonazol	dyrektywa 2003/70/WE	31 maja 2008 r.
59	trifloksystrobin	dyrektywa Komisji 2003/68/WE (Dz.U. L 177 z 16.7.2003, str. 12)	31 marca 2005 r.
60	karfentrazon etylowy	dyrektywa 2003/68/WE	31 marca 2005 r.
61	mezotrion	dyrektywa 2003/68/WE	31 marca 2005 r.
62	fenamidon	dyrektywa 2003/68/WE	31 marca 2005 r.
63	izoksafutol	dyrektywa 2003/68/WE	31 marca 2005 r.

(*) W przypadku gdy środki ochrony roślin zawierają kilka substancji czynnych, w stosunku do których różne terminy znajdują zastosowanie, odpowiedni termin stanowi termin najpóźniejszy.